

Bandalag
háskólamanna

Alþingi
Erindi nr. P 128/375
komudagur 2.12.2002

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis
B.t. Hildar Njarðvík nefndarritara

Reykjavík, hinn 27. nóvember 2002

Efni: Umsögn BHM um frumvarp til laga um breyting á lögum um tekjuskatt og eignarskatt (26. mál)

Vísað er til bréfs yðar, dags. 6. nóvember 2002, varðandi umsögn um 26. mál, frumvarp til laga um breyting á lögum nr. 75/1981 um tekjuskatt og eignarskatt með síðari breytingum. Eftirfarandi er umsögn Bandalags háskólamanna (BHM) um þingmálið.

BHM styður frumvarpið enda virðist um réttlætismál að ræða fyrir launafólk sem sækir vinnu til annars atvinnusvæðis.

Virðingarfyllst,
f.h. stjórnar BHM e.u.,

Gísli Tryggvason,
framkvæmdarstjóri BHM.

Alþingi, efnahags- og
viðskiptanefnd
Austurstræti 8
150 REYKJAVÍK

DAGSETNING

Reykjavík 14. nóvember 2002

TILVÍSUN

2002110141

Umsögn um mál 26, frádráttur ferðakostnaðar

Með bréfi dags. 6. nóvember 2002 óskar Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis eftir umsögn um frumvarp til laga um tekju- og eignarskatt, 26. mál, ferðakostnaður.

Með frumvarpinu er lagt til að í tekjuskattslögin komi ákvæði er heimili að útgjöld vegna ferðakostnaðar til og frá vinnu umfram 120.000 kr. á ári og allt að 400.000 kr. á ári verði frádráttarbær frá tekjuskattsstofni. Tillaga þessi er sögð sanngirnismál og markmið með henni að koma á móts við þá sem þurfa að sækja vinnu um langan veg og bera af því mikinn kostnað. Þá er frumvarpið talið samrýmast þeirri stefnu sem verið hefur uppi í byggðarmálum og sé fallin til stækka atvinnusvæði á landsbyggðinni. Þá er þess getið í greinagerðinni að í Noregi gildi reglur um skattalega ívilnun til þeirra sem bera mikinn kostnað af ferðalögum til og frá vinnu.

Með þeim breytingum sem gerðar voru á tekjuskattslögunum í tengslum við upptöku á staðgreiðslu skatta var felldur niður frádráttur vegna ferðakostnaðar milli heimilis og vinnustaðar. Var sú breyting gerð bæði með hliðsjón af því að slík regla er fallin til þess að flækja skattframkvæmd bæði í staðgreiðslu og við álagningu og af þeirri ástæðu að efnisleg rök fyrir henni eru ekki mikil. Bæði þessi sjónarmið eiga fullan rétt á sér í dag.

Áhrif frádráttar af þessum toga yrðu tvímælalaust neikvæð fyrir skattframkvæmd. Eigi að taka tillit til þessa frádráttar í staðgreiðslu þarf launagreiðandi að leggja mat á rétt til frádráttar sem skattyfirvöld eiga síðasta orð um í stað þess að fylgja einföldum reglum um skatthlutfall og persónufrádrátt eins og nú er. Má gera ráð fyrir að það leiði til bæði árekstra og ónákvæmni. Við álagningu munu og koma upp fjöldamörg vafaatriði sem leiða munu til aukinnar vinnu og fleiri tilefna til ágreinings, fjölgunar á kærumálum o.s.frv.

Meginregla við skattlagningu einstaklinga er að kostnaður sem hlýst af því að stunda atvinnu kemur ekki til frádráttar skattskyldum tekjum. Á það jafnt við um kaup á vinnuklæðnaði, ferðir til og frá vinnu og öflun og viðhald starfsþekkingar. Verður það varla til að auka á sanngirni að taka eitt atriði af þessu og leyfa frádrátt vegna þess. Þá er einnig á það að líta að búseta fjarri vinnustað með tilheyrandi ferðakostnaði er oft valkostur sem tekinn er fram yfir dýrari búsetu nærri vinnustað með lágum ferðakostnaði. Heimild til frádráttar vegna annars kostnaðaraukans en ekki hins er því varla til að auka jafnræði.

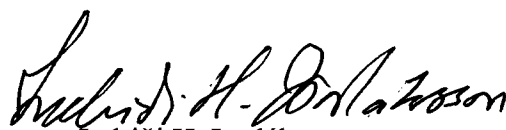
Í greinagerðinni kemur fram sá misskilningur að útlagður kostnaður sem endurgreiddur er í formi ökutækjastyrkja fáist dreginn frá skattskyldum tekjum. Svo er ekki. Tilvitnað ákvæði í 1. tl. a l. í 30. gr. laganna tekur ekki til ökutækjastyrkjar af því leyti sem hann kann að vera vegna ferða milli heimilis og vinnustaðar.

Samkvæmt frumvarpinu yrði kostnaður við ferð til og frá vinnu umfram 120.000 kr. og allt að 400.000 kr. á ári frádráttarbær. Miðað við gildandi reglur um mat á ferðakostnaði er það 2.400 til 8.000 km. akstur á ári. Svarar lágmarkið til um 10 km aksturs á dag eða þess að búseta sé 5 km frá vinnustað. Er því augljóst að regla þessi tæki til meirihluta þeirra sem sækja vinnu á eigin bifreið á höfuðborgarsvæðinu en hefði lítil áhrif utan þess. Miðað við fargjöld með langferðabifreiðum svarar reglan til þess að veittur yrði frádráttur vegna búsetu í u.þ.b. 50 km fjarlægð frá vinnustað eða meira. Hefur regla þessi því óverulega þýðingu fyrir þá sem ferðast ekki með eigin bifreið til vinnu.

Hvað kostnað varðar er ekki unnt að leggja á hann mat nema að undangenginni frekari athugun. Til viðmiðunar má þó benda á að sé gert ráð fyrir því að 50.000 starfsmenn aki á eigin bifreið til vinnu, sem er í meira en 5 km fjarlægð frá heimili þeirra og að meðaltali í 10 km fjarlægð, yrði lækkun útsvars um 720 milljónir kr. og lækkun tekjuskatts um 1 1/2 milljarður króna eða samtals rúmlega 2 milljarðar króna.

Ljóst er því að tillögur þessar ná á engan hátt þeim tilgangi sem þeim er ætlað að þjóna og gagnast ekki þeim sem ætlað er að þær nái til. Þær eru ennfremur andstæðar reglum góðrar skattlagningar og myndu reynast erfiðari í framkvæmd. Þá mundu þær leiða af sér verulegt tekjutaps ríkis- og sveitarfélaga án þess að hafa tilgang eða áhrif sem gæti réttlætt slíkt. Ríkisskattstjóri leggur því til að frumvarpi þessu verði hafnað.

Virðingarfyllst

Indriði H. Þorláksson
ríkisskattstjóri

Alþingi
Efnahags- og viðskiptanefnd
Við Austurvöll

150 Reykjavík

SA/

Rvk. 27.11.2002

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um tekjuskatt og eignarskatt, 26. mál, ferðakostnaður, 128. löggjafarþing 2002-2003.

Í frumvarpinu er lagt til að kostnaður manna við ferðir til og frá vinnu verði frádráttarbær frá tekjum áður en til skattlagningar kemur, að lágmarki 120.000 og að hámarki 400.000 kr. á ári. Frádrátturinn nái þó ekki til þeirra sem fá greiddan ökutækjastyrk.

Samtök atvinnulífsins eru andvíg þeirri tillögu sem fram kemur í framangreindu frumvarpi og mæla því gegn samþykkt þess. Frumvarpið felur í sér auknar frádráttarheimildir frá tekjuskattstofni, og þar með rýrnun skattstofnsins, sem að öðru óbreyttu hlýtur að kalla á hækkun skatthlutfalla. Auknar undanþágur frá skatti og hærri skatthlutföll stuðla að auknum undanskotum og skattalegri sniðgöngu. Augljóst er að það er ekki verið tilgangur frumvapsflytjenda og því er verr af stað farið en heima setið í þessu efni. Rétt er að minna á að þegar núverandi tekjuskattkerfi var tekið upp árið 1988 voru frádráttarliðir sem næst afnumdir og skatthlutfallið lækkað verulega. Sú stefnumörkun er í fullu gildi og á jafnvel við nú sem þá. Loks virðist þess misskilnings gæta í greinargerð að greiðslur vegna aksturs til og frá vinnu sé heimil hjá þeim sem fá greiddan ökutækjastyrk. Svo er ekki.

Virðingarfyllst,

Hannes G. Sigurðsson, aðst.framkvæmdastjóri